

Inleiding

Vanmiddag is het feest in de kerk. Niet alleen mogen we samen het avondmaal vieren, ook mag er een kindje gedoopt worden – beide sacramenten in één kerkdienst dus - zo wordt prachtig zichtbaar en tastbaar en proefbaar hoe goed de Here is.

Hij heeft Bert en Rominca op wondere wijze gezegend met een mooie zoon, en straks mag [dia1] Rinze ook het teken krijgen dat hij is opgenomen in het verbond dat God met mensen sluit. En dat hij mag delen in alle geweldige beloftes die dat inhoudt. God is goed!

Tegelijk: bij de doop beloof je als ouders nogal wat. O.a. om je kind *voor te gaan in een christelijke manier van leven en het zo goed mogelijk zult onderwijzen en laten onderwijzen om het te leren begrijpen wat het betekent om gedoopt te zijn.*

Dat is niet altijd even makkelijk. Sterker: opvoeden is een hele kunst. Daar ben je altijd mee bezig.

Van de week was het nogal in het nieuws.

[dia2.1] Een dominee in Katwijk die vond dat je je kind klappen mag geven als het dingen doet die niet mogen, dingen die de Here verboden heeft.

[dia2.2] En een leraar op een middelbare school kwam in de politiecel terecht omdat hij een leerling hardhandig buiten de deur had gezet.

Sjonge – het moet toch niet gekker worden, zul je zeggen!

De reacties op beide nieuwsberichten waren niet van de lucht en behoorlijk heftig.

Ik ga nu niet in op beide voorbeelden.

[dia3] Ze laten alleen wel zien hoe lastig opvoeden is.

Want kinderen doen niet altijd wat gezegd of gevraagd wordt...

Ze gaan hun eigen weg en graag tegen de dingen – en dan vooral de dingen die *moeten* – in.

Hoe daar als ouders en andere opvoeders wijs op reageren?

En omgekeerd: moet je al kind altijd doen wat er van je gevraagd wordt?

Moet je als leerling altijd gehoorzaam zijn?

Je kunt dat nog breder trekken: moet je als werknemer altijd doen wat je baas zegt? Of als burger van Nederland altijd doen wat de regering wil?

[dia4] Zijn er grenzen aan de gehoorzaamheid? Moet je altijd gehoorzaam zijn?

Daarover willen we verder nadenken.

Laten we nu eerst zingen **Psalm 22:4** en daarna gaan we **dopen!**

Lezen: **Efeziërs 6:1-9**

Preek

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,
Welkome gast hier in ons midden,

De Here God vraagt dus [dia6] gehoorzaamheid.

Allereerst aan Hem: wij moeten de Here gehoorzaam zijn.

Er zijn mensen die daar al de kriebels van krijgen: je moet God **gehoorzamen**.

Dan krijgen (of hebben) ze het idee dat God een despoot is, zo'n strenge, meedogenloze machthebber, die met je kan doen en laten wat 'ie wil. En als je *niet* gehoorzaamt dan krijg je straf... Met de zweep erover – dat idee.

Maar dat is volstrekt onterecht als het over de Here gaat.

De Here heeft juist altijd het beste met je voor, Hij zoekt steeds het goede voor je.

De weg die Hij wijst is ook de *beste* weg – dan weet je zeker dat je je doel bereikt!

Zijn geboden zijn ook *goede* geboden – heilzaam, ze maken leven met God en mensen mogelijk.

De Here is vol liefde en zorg en met bewogenheid en geduld op ons betrokken.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat wij Hem nooit *tegen* zullen komen.

Het is niet zo dat Hij ons altijd onze zin geeft, ons altijd gelijk geeft, altijd met ons mee praat – nee, Hij gaat nadrukkelijk, als dat nodig is, tegen ons in. En dat doet Hij juist omdat Hij het beste met je voor heeft.

Dat is vergelijkbaar met wat ouders doen.

De jongens en meisjes weten dat wel – krijgen jullie altijd je zin? Mag je alles wat je wil?

[dia7] Nee – jammer genoeg niet he?!

En soms *moet* je juist wel 's dingen die je helemaal niet leuk vindt.

Misschien vind je dat wel *stom* van je vader en moeder. *Belachelijk*. *Ouderwets*.

Maar – doen je ouders dat om je te pesten?

Natuurlijk niet. Ze doen dat omdat ze het beste met je voor hebben.

Het kan nl zijn dat je dingen wilt die helemaal niet goed voor je zijn, of gevaarlijk.

Dat zie je dan zelf nog niet. Maar dat komt [dia8] omdat je kind bent.

Kinderen overzien heel veel dingen niet, hebben nog weinig kennis en ervaring.

Ouders hebben dat vaak wel.

Wat voor kinderen geldt t.o.v. hun ouders, geldt voor ons allemaal in verhouding tot God.

De Here overziet meer dan wij mensen, omdat Hij God is, eeuwig, almachtig, terwijl wij mensen zijn, sterfelijk, afhankelijk.

Ook hebben wij vaak genoeg een hoge dunk van onszelf, denken dat we heel wat weten en aankunnen, en bepalen we ook graag zelf wat we wel en niet doen – maar dan zegt de Here: *nee, niet wat jij wilt moet gebeuren, maar wat Ik wil. Want Ik weet beter wat echt goed voor je is dan jij.*

En dat is wel eens moeilijk. Dan zijn we als grote mensen net kinderen – ook boos en opstandig, of dan doen we toch stiekem net lekker wat we zelf willen (en denken dan dat de Here dat niet ziet of weet).

Gehoorzaam zijn is zeker niet altijd makkelijk!

Maar de Here vraagt het wel van ons.

En het mooie is, dat de Here het ook wil zegenen.

Want heel opvallend: het vijfde gebod is het enige gebod waar een zegen bij staat: [dia9] *opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here uw God u geven zal.*

Dat mag je niet vergeten: gehoorzaam zijn is misschien niet altijd makkelijk, het brengt wel vrede en harmonie.

Je wordt er veel gelukkiger van als je de Here, en ook als je je ouders gehoorzaam bent en respect betoont.

We gaan nu terug naar de vraag of we altijd gehoorzaam moeten zijn.

De Catechismus begint er mee dat je gehoorzaam moet zijn (*alle eer, liefde en trouw bewijzen*) aan je vader en moeder en aan allen die gezag over jou ontvangen hebben.

Dat is dus niet maar wat in het algemeen, maar heel persoonlijk: *mijn* vader en moeder, en allen die gezag *over mij* ontvangen hebben.

En het wordt gelijk al wat breder gemaakt: niet alleen ouders, maar ook andere gezagsdragers. Dan kun je denken aan de overheid.

(dia10.1) De politieagent. Ook al is het belachelijk dat het verkeerslicht op rood staat (want er komt toch niks aan) en dat je op die weg maar 60 km/u mag rijden – je stopt wel, en je rijdt niet harder dan 60 omdat dat van je gevraagd wordt.

(dia10.2) Of de belastingambtenaar. Ook al is het heel verleidelijk wat te sjoemelen met je aangifte en scheelt je dat zo heel wat euro's, je bent wel eerlijk. Ja toch?!

(dia10.3) En aan de leraar op school, jongelui. En dan ook die leraar die niet zo leuk is of niet zo goed orde kan houden – alle eer, liefde en trouw bewijzen! Niet makkelijk, want met keet schoppen, of een grote mond geven scoor je beter, zeker bij de groep. Maar je scoort er niet mee bij de Here. Het *mag* niet. De Here wil dat je ook die leraar gehoorzaam bent (ook als hij zegt dat je het lokaal uit moet...)

Tegelijk is de Catechismus nuchter.

Het weet er van dat opvoeders en gezagsdragers ook fouten kunnen maken en wel mensen blijven.

Kijk maar, er staat duidelijk dat je gehoorzaam moet zijn (dia11.1) aan *goede* onderwijzing en tucht (blijkbaar is er dus ook niet goede onderwijzing en tucht en hoef je daaraan niet gehoorzaam te zijn). En er staat zelfs bij dat je (dia11.2) geduld hebt *met hun zwakheid en gebreken*.

Dat is wel gedurfd genuanceerd van de Catechismus!

Het laat zien dat je dus geen blinde, onverbiddelijke gehoorzaamheid verplicht bent.

En daar zie je voorbeelden van in de bijbel.

Als de drie (dia12) vrienden van Daniel opdracht krijgen te knielen voor het beeld van de koning, dan weigeren ze dat. Ze zijn zelfs bereid daar de doodstraf voor te krijgen.

Als de apostelen van het Sanhedrin (de Joodse rechtbank) het verbod krijgen om nog langer over de Here Jezus te vertellen, dan gehoorzamen zij hun rechters niet. En dan is hun argument:

(dia13) *men moet God meer gehoorzamen dan de mensen* (Handelingen 5:29).

We hebben daarmee al een belangrijk antwoord op de vraag of je altijd moet gehoorzamen:

- nee, je moet sowieso de Here altijd meer gehoorzamen dan de mensen.

Dus als iemand van je vraagt iets te doen wat in strijd is met wat de Here van je vraagt, dan mag je, ja dan *moet* je zelfs ongehoorzaam zijn.

Je zou kunnen zeggen dat het vijfde gebod een scharnierfunctie heeft in het totaal van tien:

- als iemand je opdracht geeft om in iemand anders te geloven dan de Here God – weiger dat dan;

- als iemand je beveelt om een beeld van God te maken en daarvoor neer te knielen – doe dat dan niet;

- als iemand je vraagt om de Here te vloeken – weiger dat dan pertinent, want je weet hoe erg de Here misbruik van zijn naam vindt;
- als iemand je uitdaagt om op de rustdag niet te rusten en jou verbiedt naar de kerk te gaan – luister dan niet naar hem/haar;
- als iemand bevel geeft om een ander te doden zonder dat er sprake is van recht – weiger het pertinent;
- als iemand je uitdaagt om je lichaam te misbruiken – alsjeblieft, ga er niet op in;
- als iemand je opdracht geeft om te stelen – gehoorzaam dan niet;
- als je gevraagd wordt om iemand vals te beschuldigen – doe dat nooit.

Nu ligt het natuurlijk niet altijd zo gemakkelijk en duidelijk om te bepalen of iets wel of niet tegen Gods wil in gaat. Probeer er dan biddend achter te komen en praat er met anderen over, met een vertrouwenspersoon op school of op je werk, met je ouderling of predikant, of iemand anders die je kunt vertrouwen.

Maar soms is het wel heel duidelijk om te zeggen of iets tegen Gods wil in gaat.

En dan denk ik even aan dingen die helaas tegenwoordig ook nogal eens in het nieuws zijn:

- als je vader (of een leraar, of een collega, of iemand van de kerk) niet van je af kan blijven en je (dia14) seksueel misbruikt, weet dan dat dat echt niet goed is en echt tegen de wil van de Here ingaat, ook al zal je vader misschien zeggen dat je hem moet gehoorzamen omdat hij je vader is, en je werkgever omdat hij je werkgever is, en je leraar omdat hij je leraar is, en je dominee of priester omdat hij je dominee of priester is. Weet dat ze dan misbruik maken van hun macht. En praat er over met iemand die je vertrouwt en probeer er een eind aan te maken.
- en als je moeder (of iemand anders) je claimt en helemaal beslag op je legt en manipuleert, weet dan dat ze zich niet kan/kunnen verschuilen achter hun gezagspositie, want het is niet wat de Here wil. En probeer daar dan ook met behulp van anderen vanaf te komen.

Moet je altijd gehoorzaam zijn? In het algemeen wel.

Maar dus niet als er iets van je gevraagd wordt wat de Here niet wil.

In Amsterdam staat (dia15) de Dokwerker. Dit beeld laat zien dat het soms ook nodig is om tegen een bevel van de overheid in te gaan. Het herinnert aan de Februaristaking van 1941, toen arbeiders in opstand kwamen tegen de discriminatie van de Joden als bevolkingsgroep. Helaas is het zo dat heel veel Joodse medeburgers zijn opgepakt en weggevoerd, niet in het laatst omdat Nederlandse ambtenaren zo gehoorzaam en gezagsgetrouw waren.

Nu in onze tijd de partij van (dia16) Geert Wilders zoveel aanhang heeft en veel invloed op de besluiten van het Kabinet, worden mensen ook onrustig. Immers, deze partij zet categorisch een bepaalde bevolkingsgroep – in dit geval moslims – als gevaarlijke en bedreigende tweederangsburgers weg.

Dat is niet alleen in strijd met een van de belangrijkste grondrechten van onze rechtstaat, maar ook tegen het bijbelse grondbeginsel dat voor God alle mensen gelijkwaardig zijn, omdat *alle* mensen namelijk zijn schepselen zijn. Ook de moslims.

Dan zeg ik niet dat het dus niks uitmaakt wat je gelooft of wat je doet. Dat maakt wel wat uit.

Het gaat mij nu om het feit dat *ieder mens* allereerst *mens* is, en daarmee gelijkwaardig aan ieder ander. Übermensen, het betere soort (op basis van geloof of ras), bestaan niet.

Zo'n tweedeling, zo'n onderscheid tussen mensen op grond van geloof of ras, laten we toch niet weer gebeuren? Daar komen we toch tegen in opstand, fel, bewogen?!

Want gehoorzaamheid is prima, maar er zijn wel grenzen aan de gehoorzaamheid.

(dia24) Wij moeten de Here altijd meer gehoorzaam zijn dan mensen. Amen